

Brussel, 23.7.2018
COM(2018) 546 final

2018/0291 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de toetreding van Samoa tot de tussentijdse partnerschapsovereenkomst
tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds**

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• **Motivering en doel van het voorstel**

Bijgaand voorstel voor een besluit van de Raad is het rechtsinstrument voor de goedkeuring, namens de Europese Unie, van de toetreding van Samoa tot de tussentijdse partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds, op grond van artikel 218, lid 6, VWEU.

Op 12 juni 2002 heeft de Raad de Commissie gemachtigd onderhandelingen voor economische partnerschapsovereenkomsten (EPO) met de Groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan ("ACS-landen") te openen.

Op 30 juli 2009 heeft de EU de EPO tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds, ondertekend. De EPO wordt voorlopig toegepast door Papoea-Nieuw-Guinea en Fiji sinds respectievelijk 20 december 2009 en 28 juli 2014.

Artikel 80 van de EPO voorziet in de mogelijkheid voor andere eilanden in de Stille Oceaan om tot de overeenkomst toe te treden. Samoa heeft daartoe op 5 februari 2018 een verzoek voor toetreding tot de EPO bij de Raad ingediend, vergezeld van een markttoegangs aanbod. De Commissie heeft het aanbod beoordeeld en acht het aanvaardbaar. Daarom heeft zij de onderhandelingen op 23 april 2018 namens de Unie afgerond.

De Commissie heeft de EU-lidstaten mondeling en schriftelijk in kennis gesteld van het toetredingsproces van Samoa via de Groep ACS van de Raad. Ook het Europees Parlement is via zijn Commissie internationale handel (INTA) geïnformeerd. De volledige tekst van het markttoegangs aanbod naar aanleiding van de onderhandelingen met Samoa werd op 26 april 2018 naar beide instellingen gestuurd.

De nodige technische wijzigingen van de overeenkomst om rekening te houden met de toetreding moeten nog worden overeengekomen door de partijen bij de EPO (de EU, Papoea-Nieuw-Guinea en Fiji).

• **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Dit voorstel voert de Partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds ("de ACS-EU-partnerschapsovereenkomst" of "Overeenkomst van Cotonou")¹ uit.

De toetreding van Samoa tot de EPO tussen de EU, Fiji en Papoea-Nieuw-Guinea², die een asymmetrische handelsovereenkomst in overeenstemming met de WTO-regels is, versterkt het wettelijk kader van de handelsbetrekkingen tussen de EU en de partnerlanden en bevordert de wederzijdse handel. Voorts zorgt zij voor de aansluiting van Samoa bij het stelsel van gezamenlijke regels en instellingen dat bij de EPO is ingesteld.

Sinds 2014 valt Samoa niet langer onder de categorie van minst ontwikkelde landen (MOL's). Als gevolg daarvan komt het land na een overgangperiode die op 31 december 2018 afloopt,

¹ PB L 287 van 4.11.2010, blz. 3. Gewijzigd bij de op 25 juni 2005 in Luxemburg ondertekende overeenkomst (PB L 209 van 11.8.2005, blz. 27) en bij de op 22 juni 2010 in Ouagadougou ondertekende overeenkomst (PB L 287 van 4.11.2010, blz. 3).

² Besluit 2009/729/EG van de Raad van 13 juli 2009 tot ondertekening en voorlopige toepassing van de tussentijdse partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds (PB L 272 van 16.10.2009, blz. 1).

niet meer in aanmerking voor de preferenties in het kader van het "alles-behalve-wapens"-initiatief van de EU. Vanaf dat moment zijn de standaardvoorwaarden van het stelsel van algemene preferenties (SAP) van toepassing op uitvoer uit Samoa naar de EU, die echter minder genereus zijn dan die van het "alles-behalve-wapens"-initiatief. Om volledige rechten- en contingentvrije toegang tot de EU-markt te behouden, zou Samoa op 1 januari 2019 toe moeten treden tot de bestaande EPO tussen de EU, Fiji en Papoea-Nieuw-Guinea. Daarom is voorzien dat de EU en Samoa de overeenkomst voorlopig toepassen in afwachting van de wederzijdse schriftelijke bevestiging van de afronding van de daartoe vereiste procedures overeenkomstig artikel 76, lid 3, van de overeenkomst.

Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie

De economische partnerschapsovereenkomst bevat bepalingen over duurzame ontwikkeling (artikel 3), waarin de partijen opnieuw bevestigen dat de doelstelling voor duurzame ontwikkeling integraal deel uitmaakt van deze overeenkomst en in overeenstemming is met de algemene doelstellingen en beginselen van de Overeenkomst van Cotonou, en met name met de algemene verplichting armoede terug te dringen en uiteindelijk uit te roeien op een wijze die in overeenstemming is met de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. De EPO is een op ontwikkeling gerichte handelsovereenkomst, die Samoa asymmetrische markttoegang biedt en het land in staat stelt gevoelige sectoren tegen liberalisering te beschermen, terwijl er tegelijkertijd wordt voorzien in een groot aantal vrijwaringsmaatregelen en een clause voor de bescherming van opkomende industrieën. Daarnaast bevat de overeenkomst bepalingen inzake oorsprongsregels die de uitvoer uit Samoa naar de EU vereenvoudigen. Deze bepalingen dragen bij tot de doelstelling van beleidscoherentie voor ontwikkeling en zijn in overeenstemming met artikel 208, lid 2, VWEU.

Samoa is sinds 5 december 2017 opgenomen in de EU-lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden. Op basis van de conclusies van de Raad die dezelfde dag zijn goedgekeurd (ECOFIN 1088), worden de Europese instellingen uitgenodigd rekening te houden met de EU-lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden in het buitenlands beleid, de economische betrekkingen en de ontwikkelingssamenwerking met de desbetreffende derde landen. Naar aanleiding van deze uitnodiging zal de Commissie tijdens de vergadering van het EPO-comité de EU-lijst bespreken met de autoriteiten van Samoa en met name pleiten voor fiscale hervormingen teneinde te voldoen aan de criteria van de EU. Goed fiscaal bestuur valt niet onder het toepassingsgebied van de overeenkomst en de Commissie is in geen geval voornemens deze elementen in het toepassingsgebied van de overeenkomst op te nemen.

2. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

• Rechtsgrondslag

De rechtsgrondslag voor dit besluit van de Raad is het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207 in samenhang met artikel 218, lid 6, onder a), v).

• Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

De gemeenschappelijke handelspolitiek is krachtens artikel 3 VWEU een exclusieve bevoegdheid van de Unie.

• Evenredigheid

Dit voorstel is nodig voor de uitvoering van de internationale verbintenissen van de Unie die voortvloeien uit de ACS-EU-Partnerschapsovereenkomst.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel is in overeenstemming met artikel 218, lid 6, VWEU, uit hoofde waarvan de Raad besluiten over internationale overeenkomsten vaststelt. Er bestaat geen ander rechtsinstrument dat kan worden gebruikt om de in dit voorstel geformuleerde doelstelling te bereiken.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Effectbeoordeling**

Tussen 2003 en 2007 is een duurzaamheidseffectbeoordeling van de economische partnerschapsovereenkomsten tussen de EU en de ACS verricht. In 2002 heeft de Europese Commissie de opdrachtomschrijving voor dit project in een openbare aanbesteding bekendgemaakt. Deze aanbesteding heeft in augustus 2002 geleid tot de gunning van een raamcontract voor vijf jaar aan PwC France. Een ontwerp van het eindverslag van de duurzaamheidseffectbeoordeling is aan belanghebbenden in Europa voorgesteld tijdens de bijeenkomst voor de EU-dialoog met het maatschappelijk middenveld die de Europese Commissie op 23 maart 2007 in Brussel heeft georganiseerd.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De goedkeuring van de toetreding van Samoa tot de EPO valt niet onder Refit-procedures, zij brengt geen kosten mee voor kleine en middelgrote ondernemingen in de Unie en levert geen problemen op vanuit het oogpunt van de digitale omgeving.

- **Grondrechten**

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de bescherming van de grondrechten in de Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Sinds 2014 valt Samoa niet langer onder de categorie van minst ontwikkelde landen; het land komt gedurende een overgangperiode die op 31 december 2018 afloopt, in aanmerking voor het "alles-behalve-wapens"-initiatief waardoor het rechten- en contingentvrije toegang tot de EU-markt heeft. Er zullen geen gevolgen voor de begroting zijn, aangezien de voorwaarden voor de toegang van Samoa tot de EU-markt niet veranderen na de toetreding van het land tot de overeenkomst.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Voordelen van de toetreding voor marktdeelnemers**

Dankzij de EPO kunnen marktdeelnemers uit de EU ten volle profijt trekken van de mogelijkheden tussen onze respectieve economieën. Gedurende de tenuitvoerlegging van de EPO worden EU-exporteurs van industrieproducten naar Samoa grotendeels van de betaling van douanerechten vrijgesteld. De overeenkomst voldoet aan de voorwaarden van artikel XXIV van de GATT 1994 (afschaffing van douanerechten en andere handelsbeperkende maatregelen ten aanzien van nagenoeg de gehele handel tussen de partijen): 80 % van de EU-uitvoer wordt in 15 jaar bestreken. Samoa zal zijn rechten- en contingentvrije toegang tot de EU-markt behouden.

De EPO bevat ook een aantal regels op het gebied van duurzame ontwikkeling; technische handelsbelemmeringen; en onder andere sanitaire en fyto-sanitaire maatregelen. Bovendien

nemen de partijen bij het EPO deel aan het Handelscomité dat in het kader van de overeenkomst is opgericht. Dat de EU gebruik kan maken van de in de overeenkomst opgenomen bilaterale regeling voor geschillenbeslechting, draagt bij tot de doelstelling om te zorgen voor een transparant, niet-discriminerend en voorspelbaar kader voor marktdeelnemers uit de EU in de landen in de Stille Oceaan.

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Samoa zal deelnemen aan het Handelscomité, dat is opgericht overeenkomstig artikel 68 van de EPO en dat alle aangelegenheden behandelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de overeenkomst, met inbegrip van monitoring en evaluatie van de uitvoering ervan, coördinatie en overleg over TBT- en SPS-kwesties, aanwijzing en herziening van prioritaire sectoren en producten en de hieruit voortvloeiende prioritaire gebieden voor samenwerking, en aanbevelingen voor wijzigingen van de overeenkomst. Het Handelscomité bestaat uit vertegenwoordigers van de partijen.

- **Artikelsgewijze toelichting**

De artikelen 1 en 2 van het voorstel bevatten bepalingen inzake de goedkeuring, namens de Europese Unie, van de toetreding van Samoa tot de EPO en inzake kennisgeving waarmee de Europese Unie ermee instemt dat de overeenkomst voorlopig wordt toegepast overeenkomstig artikel 76, lid 3, van die overeenkomst.

Artikel 3 specificceert dat de goedkeuring van de toetreding niet aldus mag worden uitgelegd dat daaraan rechten kunnen worden ontleend of dat het verplichtingen bevat die rechtstreeks voor de rechterlijke instanties van de Unie of van de lidstaten kunnen worden ingeroepen.

In artikel 4 wordt de datum van inwerkingtreding van het besluit vastgesteld.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de toetreding van Samoa tot de tussentijdse partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, in samenhang met artikel 218, lid 6, onder a),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Raad heeft de Commissie op 12 juni 2002 gemachtigd onderhandelingen te openen over economische partnerschapsovereenkomsten met de Groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan³.
- (2) Op 30 juli 2009 heeft de Europese Unie (destijds de Europese Gemeenschap) de tussentijdse partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds⁴ ("de tussentijdse partnerschapsovereenkomst") ondertekend, waarin een kader voor een economische partnerschapsovereenkomst is vastgesteld. De tussentijdse partnerschapsovereenkomst wordt voorlopig toegepast door Papoea-Nieuw-Guinea en Fiji sinds respectievelijk 20 december 2009 en 28 juli 2014.
- (3) Artikel 80 van de overeenkomst bevat de bepalingen met betrekking tot de toetreding van andere eilandstaten in de Stille Oceaan.
- (4) Op 5 februari 2018 heeft Samoa een verzoek voor toetreding bij de Raad ingediend, vergezeld van een markttoegangs aanbod.
- (5) De Commissie heeft het aanbod van Samoa beoordeeld en acht het aanvaardbaar. Vervolgens heeft zij de onderhandelingen met Samoa op 23 april 2018 afgerond.
- (6) Op grond van artikel 76, lid 3, van de overeenkomst kunnen de Unie en Samoa de overeenkomst voorlopig toepassen door elkaar een schriftelijke bevestiging te sturen met betrekking tot de afronding van de daartoe vereiste procedures.
- (7) De toetreding van Samoa moet namens de Europese Unie worden goedgekeurd,

³ Richtsnoeren van de Raad voor de onderhandelingen over de economische partnerschapsovereenkomsten met de ACS-landen en –regio's (9930/02 (DG E II) HH/sg).

⁴ Besluit 2009/729/EG van de Raad van 13 juli 2009 tot ondertekening en voorlopige toepassing van de tussentijdse partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds (PB L 272 van 16.10.2009, blz. 1).

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. De toetreding van Samoa tot de tussentijdse partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds ("de tussentijdse partnerschapsovereenkomst"), wordt hierbij namens de Europese Unie goedgekeurd, onder voorbehoud van de neerlegging door Samoa van de akte van toetreding op grond van artikel 80 van de overeenkomst.
2. De teksten met het markttoegangs aanbod van Samoa zijn aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

1. Teneinde de tussentijdse partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en Samoa toe te kunnen passen, zal de voorzitter van de Raad namens de Europese Unie de in artikel 76, lid 2, van de tussentijdse partnerschapsovereenkomst bedoelde kennisgeving doen.
2. De EU en Samoa passen de tussentijdse partnerschapsovereenkomst voorlopig toe met ingang van de tiende dag nadat zij elkaar overeenkomstig lid 1 schriftelijk in kennis hebben gesteld van de afronding van de daartoe vereiste procedures.

Artikel 3

De goedkeuring van de toetreding wordt niet aldus uitgelegd dat daaraan rechten kunnen worden ontleend of dat het verplichtingen bevat die rechtstreeks voor de rechterlijke instanties van de Europese Unie of van de lidstaten kunnen worden ingeroepen.

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop het wordt vastgesteld.

Artikel 5

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De voorzitter*